

Sagsnr.
2017 - 6363

Doknr.
542449

Dato
16-02-2018

Kommenteret høringsnotat Over

Forslag om lov om forsøg med socialt frikort

1. hørte myndigheder, organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 21. december 2017 til den 19. januar 2018 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

3F, Advokatrådet, Akademikerne, Ankestyrelsen, BL – Danmarks Almene Boliger, Blå Kors, Brugerforeningen for aktive stofmisbrugere, Brugernes Akademi, Børne- og kulturchefforeningen, Center for Rusmiddelforskning, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Erhverv, Dansk Psykolog Forening, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Røde Kors, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Fysioterapeuter, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Datatilsynet, Det Centrale Handicapråd, Den Sociale Udviklingsfond (SUF), DI, Digitaliseringsstyrelsen, FOA - Fag og Arbejde, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Frelsens Hær, FTF, Gadejuristen, HK Kommunal, HORESTA, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KFUK's Sociale Arbejde, KFUM's Sociale Arbejde, Kirkens Korshær, KL, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Kriminalforsorgen, Landsforeningen af Kvindekrisecentre, Landsforeningen af Socialpædagoger (LFS), Landsforeningen LEV, Landsforeningen af nuværende og tidligere psykiatribrugere (LAP), Landsforeningen af væresteder for stofafhængige og tidligere stofafhængige (LVS), Landsforeningen Bedre Psykiatri, Landsforeningen for Pårørende til Stofmisbrugere, LO, LOS – De private tilbud, Projekt Udenfor, Rigsrevisionen, Rådet for Socialt Udsatte, Sammenslutningen af Boformer for Hjemløse i Danmark, SAND – De Hjemløses Landsorganisation, Selveje Danmark, SIND, SMVdanmark, Socialt Lederforum, Socialpædagogernes Landsforbund.

Børne- og Socialministeriet har modtaget svar fra: Ankestyrelsen, Brugernes Akademi, (DA), Dansk Erhverv, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Røde Kors, DI, Digitaliseringsstyrelsen, Gadejuristen, KL, Landsforeningen af væresteder for stofafhængige og tidligere stofafhængige (LVS), LOS – De private tilbud, Rådet for Socialt Udsatte, SAND – De Hjemløses Landsorganisation, Selveje Danmark, Socialpædagogerne.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringsvar.

2. Høringssvarene

Ankestyrelsen har ikke bemærkninger til lovudkastet. DI henholder sig til høringssvaret afgivet af Dansk Arbejdsgiverforening.

2.1 Generelt

Brugernes Akademi, Dansk Røde Kors, Dansk Psykiatrisk Selskab udtrykker generelt opbakning til et socialt frikort. Det udtrykkes blandt andet, at det sociale frikort kan betyde mindre kriminalitet, færre psykiatriske indlæggelser på grund af mistrivsel, og færre tilbagefald for stofbrugere, som mangler penge og indhold i dagligdagen.

Gadejuristen skriver, at det sociale frikort, hvis det udformes hensigtsmæssigt, kan være et alternativ til følgekriminalitet og tiggeri, og de hermed forbundne besparelser for politi, anklagemyndighed, domstole og fængsler. Gadejuristen vurderer også, at et socialt frikort kan være et alternativ til nødsalg af seksuelle ydelser på gaden.

Røde Kors ser potentialet i, at det sociale frikort kan bidrage til at styrke et fleksibelt og mere rummeligt arbejdsmarked.

DA vurderer, at det vil tilskynde de mest udsatte borgere til at få en vis tilknytning til fællesskabet på arbejdsmarkedet og forøge deres livskvalitet, hvorfor DA støtter lovforslaget.

Brugernes Akademi mener, at forsøgsperioden burde være længere.

Gadejuristen, Dansk Psykiatrisk Selskab og Brugernes Akademi udtrykker, at de administrative omkostninger er høje i forhold til, hvad der kommer målgruppen selv til gavn.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger:

På baggrund af de modtagne høringssvar vurderes det muligt at mindske de administrative omkostninger i 2020 ved at undlade et krav om genvisitation af de borgere, der allerede er visiteret til et socialt frikort i 2019. Det vurderes ikke muligt at imødekomme ønsket om at mindske de øvrige administrative omkostninger, som f.eks. den IT-løsning, som det sociale frikort forudsætter.

Da det med aftalen om udmøntning af satspuljen for 2018-2021 er besluttet, at udmønte 45 mio. kr. i perioden 2018-20 vurderes det ikke muligt at forlænge forsøgsperioden.

2.2 Det sociale frikort

Brugernes Akademi og Gadejuristen forholder sig kritisk til, at der er krav om elektronisk betaling ved brugen af et socialt frikort. Det anføres, at dette vil udelukke nogle af de mest udsatte fra at bruge ordningen, hvis ikke der er mulighed for at udetale lønnen kontant.

Det bemærkes således, at motivationen for at tjene penge til aftensmaden eller andet, forsvinder, hvis de penge, som borgeren tjener, indsættes på en konto, der i forvejen er så meget i minus, at der ikke kan hæves penge fra den.

Gadejuristen skriver, at mange blandt de mest udsatte enten slet ikke har en bankkonto eller, hyppigst, reelt ikke har adgang til kontoen, fordi man selvom man har en bankkonto, ikke kan bruge den aktivt.

Brugernes Akademi og Gadejuristen kritiserer indkomstgrænsen på 10.000 kr., idet de mener, at den er for lav. Gadejuristen foreslår, at indkomstgrænsen ikke indbefatter indtægter fra særbeskæftigelsesordninger som eksempelvis beskyttet beskæftigelse.

DA vurderer, at de pågældende personer vil være berettiget til optjening af ferie og feriepenge, pension, søgehelligdagsopsparing, fritvalgsordning, ATP m.v. gennem deres ansættelse, jf. de gældende overenskomster og lovgivning. DA bemærker, at

det er uklart, hvorvidt dette er en del af frikortets beløb på 20.000 kr. skattefrit om året samt i givet fald, hvor arbejdsgiver registrerer denne indtægt. DA mener, at der skal være en afklaring heraf, også af hensyn til f.eks. arbejdsgiverens forpligtelse til at udstede et ansættelsesbevis. DA bemærker ligeledes, at det ikke er klart, om og hvordan f.eks. optjente ferierettigheder skal behandles i forhold til forsørgelsesgrundlaget.

DA henleder opmærksomheden på at afklare de skattefrie beløb i relation til de øvrige skatteregler, da virksomheden efter gældende kildeskattelov er ansvarlig for korrekt skatteafregning.

Loven har til intention, at borgere, som benytter sig af socialt frikort, ikke modregnes i hverken offentlige ydelser eller beregning af borgerens betaling for bolig/ botilbud. Socialpædagogerne mener, at ministeriet bør undersøge om dette er ligeledes relevant for borgere i inklusionsboliger. Og hvis det er, at indføre inklusionsboliger eksplicit i udkastet.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger:

Høringsparternes forslag om at undlade krav om elektronisk betaling imødekommes i lyset af, at det er en forsøgsordning. Det forhold, at både kontant og elektronisk betaling er tilladt, vil indgå i evalueringen af forsøget med et socialt frikort.

Det vurderes ikke muligt inden for de økonomiske rammer på 45 mio. kr. i aftalen om udmøntning af satspuljen for 2018-2021 at forhøje indkomstgrænsen på 10.000 kr., eller at visse indkomster i kraft af f.eks. beskyttet beskæftigelse ikke tæller med i opgørelsen af indkomsten.

I forhold til de rejste spørgsmål om arbejdsgiver og arbejdstager, herunder skatteregler, feriepenge, ATP mv., så vil disse tydeliggøres i bemærkningerne til lovforslaget.

2.3 IT-løsning

KL er indforstået med, at det med loven påhviler kommunerne via KL og KOMBIT at udvikle en digital løsning samt understøtte driften af ordningen, herunder, at det er hensigten at lave ordningen så administrativt smidig og tilgængeligt for borgere og virksomheder som muligt.

KL og KOMBIT understreger imidlertid, at det på baggrund af det hidtil oplyste og drøftede om it-løsningens forventede kompleksitet mellem ministeriet, KL og KOMBIT er vanskeligt at vurdere, om omkostningerne til projektgennemførelse, anskaffelse og drift af it-løsningen kan holdes fuldt inden for den anførte ramme på 14 mio. kr.

KL udtrykker desuden, at det er vanskeligt at vurdere, om it-løsningen kan være klar til ibrugtagning pr. 1. januar 2019. Dette ikke mindst henset til, at udbuds-processen kan forsinke processen.

KL foreslår, at den foreløbige natur af it-løsningen bør præciseres i bemærkningerne for at imødegå efterfølgende skuffede forventninger blandt forsøgets interessenter. KL skriver i den forbindelse, at den løbende og yderligere udvikling af it-løsningen i øvrigt er i overensstemmelse med god it-praksis og forebygger fejlslagne it-udviklingsforløb.

KL udtrykker, at der er tale om en misforståelse, når det anføres, at KL skal være dataansvarlig. Da den enkelte kommune er myndighed, er det ifølge KL den enkelte kommune, som er dataansvarlig for oplysninger om egne borgere. Samtidigt udtrykkes det, at det ikke er KL, som foretager anmeldelse til Datatilsynet, men et af KL ejet aktieselskab på vegne af kommunerne.

KL skriver i sit høringsvar, at der er stor usikkerhed forbundet ved at angive forpligtede detaljer om, hvilke data it-løsningen skal anvende og udveksle. KL foreslår på den baggrund en efterfølgende afdækningsfase, der involverer it-professionelle, berørte

myndigheder samt brugere på både borger - og virksomhedsniveau, der kan give ny viden og ændrede behov.

KL foreslår desuden en række begrebsmæssige præciseringer.

Gadejuristen anfører, at dele af målgruppen for det sociale frikort kan få svært bruge en app, da mange udsatte ikke har en smartphone. Gadejuristen foreslår, at brugeren af frikortet bør kunne nøjes med at præsentere et frikortnummer over for virksomheden.

Digitaliseringsstyrelsen bemærker, at dataansvaret bør tydeliggøres og, at hvis en myndighed vil udnytte og udvikle en IT-løsning, er det vigtigt at sikre sig, at løsningen indrettes og anvendes under iagttagelse af persondataloven og sikkerhedsbekendtgørelsen.

DA finder det uklart, hvorvidt virksomhederne alene skal indberette lønoplysninger i IT-løsningen, eller om virksomhederne samtidig skal registrere oplysningerne i eIndkomst på linje med lønnen for øvrige medarbejdere. Såfremt indberetning i IT-løsningen er et tillæg til den almindelige indberetning, vil dette indebære administrative byrder for virksomhederne. DA mener, at det er afgørende, at virksomhederne alene skal indberette oplysninger ét sted. DA finder ligeledes, at det skal sikres, at virksomhederne har fuldt overblik over saldoen på de skattefrie beløb, også for at sikre, at virksomhederne overholder f.eks. kildeskattereglerne.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger:

På baggrund af høringssvarene præciseres det i lovforslaget, at visse dele af IT-løsningen vil skulle færdigudvikles i løbet af forsøget med et socialt frikort. Lovforslaget justeres desuden således, at det er børne- og socialministeren, der beslutter ikrafttrædelsesdato for loven. Bemærkningerne til lovforslaget justeres, så det nu fremgår tydeligt, at det er kommunerne frem for KL, der er dataansvarlige.

Det vurderes i overensstemmelse aftalen om satspuljen 2018-21, at der vil være en afdækningsfase, der involverer it-professionelle, berørte myndigheder samt brugere på både borger - og virksomhedsniveau, der kan give ny viden og ændrede behov.

På baggrund af høringssvar fra bl.a. Gadejuristen tydeliggøres det i lovforslagets bemærkninger, at borgeren ikke behøver at bruge en app, men kan nøjes med at præsentere arbejdsgiveren for et nummer på det pågældende frikort.

Som foreslået af Digitaliseringsstyrelsen vil dataansvaret tydeliggøres i bemærkningerne til lovforslaget.

På baggrund af høringssvaret fra DA vil arbejdsgivernes forpligtelser, herunder omkring feriepenge, ATP mv., blive tydeliggjort i lovforslagets bemærkninger. Det fremgår allerede af lovforslagets bemærkninger, at virksomhederne ikke skal registrere oplysninger fra det sociale frikort i eIndkomst. Det imødekommes således, at virksomhederne alene skal indberette oplysninger ét sted. Ligeledes vil det med IT-løsningen sikres, at virksomhederne har overblik over de skattefrie beløb.

2.4 Administration

Gadejuristen foreslår, at der kun visteres én gang i forsøgsperioden.

KL antager, at kommunerne ikke har en myndighedsrolle i forholdet mellem arbejdstager og arbejdsgiver. Dette forhold fremgår ifølge KL ikke klart af lovforslaget.

KL anbefaler, at det af lovforslaget fremgår, at det er en forudsætning for at kunne visiteres til det sociale frikort, at borgeren giver samtykke til udveksling af oplysninger, da samtykket er en forudsætning for visitationen.

KL foreslår, at det i bemærkningerne til lovforslaget præciseres, på hvilket niveau kommunerne skal kunne redegøre for, at borgerne lever op til visitationskriterierne. For at sikre enkelt og korrekt administration af ordningen foreslår KL, at betingelse vedr. uddannelse i stedet er, om borgeren inden for et år har modtaget SU eller, at det præciseres i loven, at det kun er SU-berettigende uddannelser, som er relevante. KL fremfører også, at det fremgår eksplicit af loven, at kun indkomst registreret i E-indkomstregistret indgår i vurderingen.

KL skriver ligeledes, at det bør fremgå, om timer tjent under frikortet skal tælle med i opgørelsen af antal timer i forbindelse med 225-timersreglen.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger:

Det imødekommes i lovforslaget, at der kun skal visiteres én gang i forsøgsperioden.

Kommunernes myndighedsrolle er tydeliggjort i lovforslaget, som KL foreslår. Det er ligeledes tydeliggjort i lovforslaget, at borgeren giver samtykke til udveksling af oplysninger, da samtykket er en forudsætning for visitationen.

Det imødekommes i lovforslaget, at visitationskriterierne tydeliggøres, så det alene er SU-berettigede uddannelse, som er relevante at tælle med. Det fremgår i forvejen af lovforslaget, at kun indkomst registreret i E-indkomstregistret medregnes i indkomstgrænsen på 10.000 kr. årligt.

På baggrund af høringssvarene fremgår det nu, at det vil være op til kommunerne at vurdere, om arbejdstimer i forbindelse med det sociale frikort tæller med i forbindelse med 225-timers-reglen.